

Wåra Rötter

Tjust Släktforskarförening

Nummer 1 2005 Årgång 19

20 - års Jubileum 1985 – 2005

Program Jubileumsåret 2005

SIDAN 4

Fanmålaren Axel W Bergqvist

SIDORNA 10-12

En Karolins flykt från Ryssland

SIDORNA 6-8

Tjust Släktforskarförening

Ordförande:

Holger Kanth Tel. 0490 - 148 68

Sekreterare:

Valdy Svensson Tel. 0490 - 188 18

Kassör: Yvonne Andersson-Gullberg

Tel. 0490 - 201 85

Föreningens adress:

Tjust Släktforskarförening
c/o Stadsbiblioteket
Box 342
593 24 Västervik

Postgiro: 494 76 67 - 4

Föreningens org. nr: 833600 - 7128

Medlemsavgift 100 kr./år

Familjemedlem 50 kr./år

Internetadress: www.tjustanor.com

Redaktörer för Våra Rötter:

Lars Oswald
Lysingsvägen 27, 593 53 Västervik
Tel. 0490 - 148 36

Inga Linde

Tunagatan 5 C 753 37 Uppsala
Tel. 018 - 25 11 32
e-post: i.linde@telia.com

Katarina Korsfeldt

Höders väg 3, 754 40 Uppsala
Tel. 018 - 50 85 55
e-post: kkorsfeldt@hotmail.com

Layout:

Bo Sandberg
Hornsvägen 15 E, 593 54 Västervik
Tel. 0490 - 321 83
e-post: sandberg.bo@telia.com

Det går bra att skicka material som pappersmanuskript, på diskett eller på e-post till någon av våra redaktörer.

Vi använder oss av PC. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material. Skickar ni digitala bilder ska dom vara i minst 250 dpi vid 100% och i jpg-fil.

Vi berättade i sista nr av Våra Rötter att föreningen i år fyller 20 år. Det kommer att synas i vår tidning under året där vi kommer att ge några återblickar på vår verksamhet under de gångna åren. Men först kommer årsmötet som avhölls den 16 mars på biblioteket.

Ur verksamhetsberättelsen kan vi utläsa att det har varit ett aktivt år med förenings-sammansamlingar såsom torpvandringar, anbytesdagar, temadag på Gamleby Folkhögskola.

Studiebesök samt vanliga föreningsmöten med underhållning. Kursveckan på Gamleby Folkhögskola 2 – 6 augusti med temat ”påbyggnad i släktforskning” samlade närmare ett fyrtiotal nöjda deltagare från stora delar av vårt land.

Föreningen deltog i den årliga **återkommande Loftahammars utställningen den 27 – 29 aug.** Med en monter som var välbesökt.

Sammarbetsgruppen ÖG har träffats 2 gånger i Västervik under året. Det är föreningarna TSF, ÖGF, PLF, VSHF, KLGF samt DIS-Småland som utbyter tankar om träffar och tider så att man inte kolliderar med varandra, samt utbyter erfarenheter.

Föreningen har deltagit i KLGF:s 25-årsjubileum i Kalmar den 23 okt på Högalids Folkhögskola i Kalmar.

Besök i forskarlokaler under året har uppskattats till ca 4000 enligt noteringar i besöksboken.

Inköp av microkort har kompletterats, liksom har ett antal sockenkataloger för socknar i norra länsdelen inköpts. Även några CD-skivor har tillförts tidigare samlingar. Den äldre kopiatorn har bytts ut och ersatts med en av senare årsmodell.

Jourverksamheten har varit i verksamhet 5 dagar i veckan under perioden sept – april.

Genline finns tillgängligt för medlemmar-nas forskning på Stadsbiblioteket.

Medlemsantalet håller sig strax under 700 st och var exakt vid årskiftet 685 st.

Årsmötesrapport

Ordförande Holger Kanth öppnar årsmötet och hälsar välkommen. Eftersom några medlemmar avlidit under året, hedras dessa med en tyst minut. Efter mötesformaliteter överlämnas klubban till Bertil Eriksson att leda dagens förhandlingar. Då mötet var väl förberett kunde han snabbt klubba igenom ärendena. Föredrogs verksamhetsberättelsen för 2004, vilken kunde läggas till handlingarna. Likaså den ekonomiska berättelsen med tillhörande revisionsberättelse kunde också läggas till handlingarna. Styrelsen erhöll ansvarsfrihet för år 2004. Företogs val till ledamöter för de poster där mandattiden går ut 2005. Valberedningen har i första hand föreslagit omval på alla, efter att hört om ledamöterna var villiga att ställa upp för ytterligare en period. Några nya medarbetare invaldes. Revisorererna Ejvind Joelsson och Arne Malm avgick. Inkom Kjell Johansson och Bertil Ingmarsson. Lotterikommittén fick nya medarbetare i Rolf Nilsson och Birgitta Nilsson som ersätter Kerstin och Nils-Erik Hultqvist.

Styrelsen för kommande verksamhetsår består av; Ordförande: Holger Kanth.

Ledamöterna: Hans Wiberg, Valdy Svensson, Yvonne Andersson-Gullberg, Ove Fogelström.

Suppleanter: Anne-Maj Olofsson, Oskar Södergren.

Avtackningar

Avgående funktionärer avtackades av ordförande med blommor för det arbete de nedlagt för föreningen.

INNEHÅLL I DET HÄR NUMRET

Sid. 2-5

Föreningsnytt.

Sid. 6-8

En Karolins flykt från Ryssland.

Sid. 8

Ny bok om ”Västra Ed” av Bengt O Edberg.

Sid. 9

Vad gamla papper avslöjar.

Sid. 10

Efterlysning.

Sid. 10-12

Fanmälaren ”Axel W Bergqvist”.

Uppvaktning

Styrelseledamoten Hans Wiberg uppvaktades men blommor och present inför kommande högtidsdag.

Årsmötet avslutades med kaffe och därefter kåserade Lars Qswald om det militära systemet från förr, före innan indelningsverkets infördes av Carl XI.

Styrelsen gör er uppmärksam på några kommande programpunkter.

Vi vill påminna er om anmälan till temadagen i Gamleby den 9 april, anmäl Er senast 1 april till Holger Kanth 0490-148 68 E-post holger.kanth@telia.com eller Hans Wiberg 0490-214 28.

Bussresan i maj

Onsdagen den 18 maj åker vi till emigrantinstitutet i Växjö. Detaljprogram och priser finns i Våra Rötter nr 4 2004, här anmäler ni er direkt till Halléns Buss 0490-830 00 senast 2 maj.

Obs! anmälningstiden är förlängd till den 2 maj 05.

20-års jubileum

Föreningen avser att hålla sin jubileumsfest den 17 september på stadshotellet i Västervik. Styrelsen är intresserade av en intresseanmälan, för att kunna se hur man skall disponera rätt lokal så att alla får plats. Hör av er till styrelsen.

Ordningen vid utlåning från förenings bokbestånd och tidskrifter: Det är trevligt att så många tar tillfället i akt att låna hem böcker och tidskrifter ur våra samlingar, det är de till för. Det finns ett mycket enkelt formulär att fylla i vad man lånar och dag vid lånet samt när man återlämnar lånet. Tyvärr är det troligen för enkelt för det slarvas mycket, är ibland helt oläsligt, här får vi be om en skärpning, tack för hjälpen. Det förekommer att det saknas mikrokort i pärmarna, troligen har det blivit insatta i fel pärm, var noga med dessa kort, se till att de kommer i rätt pärm efter användandet. Och ni får inte låna hem dem, de tillhör forskarsalen.

Hemsidan

Ni vet väl att föreningen har en hemsida

www.tjustanor.com här kan ni läsa om föreningens ledning, program, tips m.m.

DIS-Småland har Tematräff i Västervik i samverkan med Tjust Släktforskarförening lördagen den 23/4 05. **Bildhantering i Dis-gen samt skanning.** Lokal blir utkiken 3:e våningen. Tiden är satt mellan 10.00 – 14.00. Med fikapaus. Max 15 deltagare är hanterbart. Pris 60 kr inkl kaffe & fralla. Anmälan om deltagande till: Ingvar Kärrdahl, e-post: ingvar@karrdahl.se Tfn: 0370-65 07 15, 070-522 19 57 Holger Kanth, e-post: holger.kanth@telia.com Tfn: 0490-14868

Anmälan är nödvändig eftersom vi pga lokalens storlek måste sätta en gräns på 15 deltagare. Vi vill ha din anmälan senast 21/4. Vår skanner klarar ett antal olika negativformat och i mån av tid kan vi hjälpa till att skanna material som du tar med dig.

Välkomna!

NYA TIDSKRIFTER SOM KOMMIT UNDER VINTERN...

Ansiktet	nr 17 + 18	Folkare Släktforskarförening.
MGF-nytt	nr 4 + 1/05	Midälva Genealogiska förening.
Västgöta genealogen	nr 4 + 1/05	Västgöta Genealogiska förening.
Stamträdet	nr 1	Sällskapet Släktforskare i Sandviken.
Våra Rötter vår Historia	nr 77	Hembygds och släktforskare Nola skogs.
Släkt-Eken	nr 1/22	Blekinge Släktforskarförening.
Anbudet	nr 1	Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening.
Boden-Anan	nr 1/14	Boden- Överluleå Forskarförening.
Runslingan	nr 1	Släktforskare i Uppland-
Släktforskaren	nr 94	Västbergslagens Släktforskare.
Angeläget	nr 3	Sveriges Släktforskarförbund.
Släktbiten	nr 1	Släkt&Bygd Bollnäs.
Ådalingen	nr 4	Ådalens släktforskarförening.
Hallandsfarares inform.	nr 66/19	Hallands Genealogiska förening.
Åsbo Släktblad	nr 2	Åsbo Släkt-och Folklivsforskare.
Släktposten	nr 3	Nässjöbygdens Genealogiska förening.
KGF-nytt	nr 87	Kronobergs Genealogiska förening.
Anropet	nr 5	StorStockholms Genealogiska förening.
Släkthistoriskt Forum	nr 5	Sveriges Släktforskarförbund.
Diskulogen	nr 67	DIS i Linköping.
Släkta	nr 2	Vimmerby-Hultsfred släktforskarförening.
KLGF-bladet	nr 54/14	Kalmar läns Genealogiska förening.
ÖGF-lövet	nr 79	Östgöta Genealogiska förening.
Dalfolk	nr 4	Släkt-Hembygds-Emigrantforskning Dalfolk.
Bygdens folk	nr 1	Gellivare Släkt och bygdeforskare.
Värmlands Anor	nr 4	Värmlands släktforskarförening.
Njudungen	nr 48/14	Njudungs genealogiska förening.
EB-Nytt		Riksarkivets informationsbyrå.
KFV-forskaren	nr 1	Katrineholm-Flen- Vingåker släktforskarförening.
PLF-nytt	nr 72	PLF Oskarshamn.
Anlets Bladet	nr 1	Botvidsbygdens släktforskarförening.
DIS- Småland	nr 18/8	DIS Småland.
Gränsposten	nr 53	Gränsbygdens Släktforskare.

Nya medlemmar som vi hälsar välkomna till föreningen

Anders och Inga Forsberg
Rådjustigen 4
614 31 Söderköping

Inga Britt Nilsson
Kungsljusvägen 19
246 51 Löddeköpinge

Britt Strömbäck
Furuvägen 2
594 30 Gamleby

Bonny Ottosson
Trastgatan 23
593 42 Västervik

Kjell Ahl
Kyranders gata 9
59431 Gamleby

Ketty Hellkvist
Rågvägen 26
593 31 Gamleby

Per-Åke och Solweig Hallberg
Hornsvägen 15 J
593 54 Västervik

Lars Andersson
Hemmansvägen 38
302 52 Halmstad

Gisela Nilsson
Skaftekulla, Björkhem
590 90 Ankarsrum

O.B.S.

Vi påminna att Bussutflykten ska vara
Onsdagen den 18 maj och inget annat.
Hoppas Ni har haft
överseende med detta.

Red.

PROGRAM FÖR JUBILEUMSÅRET 2005

-
Onsdag 19 januari
Tid: kl. 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Föreningsmöte.
Program: "Slakten Tolf" medv. Anders Johansson och Oskar Södergren.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|--|--|
-
Onsdag 16 februari
Tid: kl 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Föreningsmöte.
"Nordostpassagen med Vega" Christer Warfvinge.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|--|---|
-
Onsdag 16 mars
Tid: kl 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Föreningens Årsmöte.
"Militära systemet förr i tiden" Lars Oswald.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|--|--|
-
Lördag 9 april
Tid: kl. 09.00-16.00
Plats: Gamleby Folkhögskola | Temadag med anbyten. "Glöm inte 1900-talet" Samt, "Emigration" Eva Dahlberg.
Kursavgift 160:- kaffe o fralla, lunch o kaffe ingår i priset.
Anmälan: senast 1 april 2005 till Holger Kanth 0490-148 68,
E-post holger.kanth@telia.com samt till Hans Wiberg tel: 0490-214 28. |
|--|---|
-
Onsdag 18 maj	Bussutflykt till Emigrantinstitutet i Växjö. Pris 395:-
Ingår i priset: Bussresa, busskaffe med smörgås på nerväg.
Entré emigrantinstitutet, kaffe med bröd på hemvägen.
Lunch på restaurang Dohjorten.
Besök på Virserums konst-träsmuseum. Entré ingår ej.
Anmälan till Hallens Buss tel: 0490-830 00. Anmälan senast 2 april-05.
Återkommer om påstigningsplats. |
|----------------------|--|
-
Söndag 12 juni
Tid: kl. 10.00
Plats: Samling vid kyrkan | Torpvandring, Dalhems Hembygdsförening är värd.
Medtag kaffekorg |
|--|--|
-
Lördag 17 september	Jubileumsfest.
Gäst: Harald Hjalmarsson.
Återkommer om tid och plats. |
|----------------------------|--|
-
Onsdag 19 oktober
Tid: kl 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Föreningsmöte.
"Arkeologi" Västerviks Museum, Pierre Gustavsson.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|---|--|
-
Onsdag 16 november
Tid: kl 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Föreningsmöte.
Beslut om årsavgift.
Program ej klart.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|--|--|
-
Onsdag 7 december
Tid: kl 18.45
Plats: Utkiken
Stadsbiblioteket | Luciakaffe med underhållning.
Sång och Diktläsning av Vega och Lennart Andersson.
Anbyten, kaffe, lotterier. |
|---|---|

Välkomna på våra träffar hälsar Styrelsen. Anteckna träffarna i Din kalender.

Gamleby Folkhögskola
594 32 Gamleby
Tel. 0493 - 131 00
Fax. 0493 - 108 85

Tjust Släktforskarförening
c/o Stadsbiblioteket
Box 342, 593 24 Västervik
Tel. 0490 - 148 68

**Veckokurs veck 32, 8 – 12 aug. 2005, på Gamleby Folkhögskola
”Fördjupa Din släktforskning i olika ämnesområden”**

Måndag:	Kl. 09.00-09.30	Kursens öppnande	Margareta Löfholm
	Kl. 09.30-10.30	Apotekarens trädgård	
	Kl. 10.30-10.50	Kafferast	
	Kl. 10.50-11.45	Fortsättning	
	Kl. 11.45-12.30	Läsning av gammal stil	
	Kl. 12.30-13.15	Lunch	
Tisdag:	Kl. 13.15-16.30	Fader okänd och Barnhusbarn	Ragnar Fornö
	Kl. 09.00-09.45	Läsning av gammal stil.	Stina Kanth, Gunilla Källström
	Kl. 09.45-10.30	Trolovning, Morgongåva, seder o bruk.	Olle Larsson
	Kl. 10.30-10.50	Kafferast	
	Kl. 10.50-12.30	Trolovning, morgongåva, seder o bruk.	Olle Larsson
	Kl. 12.30-13.15	Lunch	
Onsdag:	Kl. 13.15-16.00	Utflykt Loftahammars kyrka m.m	
	Kl. 09.00-10.30	”De okända vallonerna”	Maj-Britt Nergård
	Kl. 10.30-10.50	Kafferast	
	Kl. 10.50-12.30	Fortsättning	Maj-Britt Nergård
	Kl. 12.30-13.15	Lunch	
Torsdag:	Kl. 13.15-16.00	Skärgårdsbefolkningen på 1900-tal	Lars-Erik Johnsson
	Kl. 09.00-10.30	Läsning av gammal stil	Stina Kanth, Gunilla Källström
	Kl. 10.30-10.50	Kafferast	
	Kl. 10.50-12.30	Latin för släktforskare	Jan Fredrik Kindstrand
	Kl. 12.30-13.15	Lunch	
	Kl. 13.15-14.00	Läsning av gammal stil	Stina Kanth, Gunilla Källström
Fredag:	Kl. 14.00-16.00	Historiska personer på ostkusten.	Leif Rosenblad
	Kl. 09.00-10.30	Bildbehandling, Internet	Villy VernerSSon
	Kl. 10.30-10.50	Kafferast	
	Kl. 10.50-12.30	Fortsättning	Villy VernerSSon

Anmälan till:
Gamleby Folkhögskola
Loftagatan 36
594 32 Gamleby
Tel. 0493 - 131 00
Fax. 0493 - 108 85

EN KAROLINS FLYKTT FRÅN RYSSLAND 1

Ett äventyr som vi skall förmedla i några avsnitt. Källan kommer från Carl von Rolands handskrivna biografi som förvaras i Kungliga Bibliotekets handskriftsamlingar, den har tidigare givits ut i bokform 1914 av Samuel E. Bring. Tommy Jansson har med underlaget från Brings bok under 1984 moderniserat texten från 1700-tals svenskan. Boken är utgiven på Bäckströms Förlag i Stockholm.

Vem var Carl Roland?

Född i Stockholm den 30 oktober 1684. 1704 tog han värvning som dragon hos Magnus Stenbock, där han placerades i Carl Lewenhaupts kompani. Vid belägringen vid Poltava hade Carl avancerat till Löjtnant. Efter slaget drog sig svenskarna söderut, där de blev instängda mellan floderna Dnepr och Vorskla. Detta var i juni 1709, nu börjar äventyret.

Slaget vid Poltava

Jag var inte närvarande vid regementet när order om uppbrott till batalj kom. Jag hade erhållit kommandering med trettio soldater till en postering utanför Poltava. Under natten före bataljen kom order att jag med mina soldater skulle följa med och vakta över den skadade monarken. Efter att hållit vakt till full dager och då bataljen börjat kom kungens order till mig att direkt rida till regementet som då var i färd med att inta det första fiendliga fästet. Röken av krut och bränder låg tät över slagfältet, det var svårt att skilja vän från fiende. I slutet av bataljen blev min häst skjuten och där stod jag till fots mellan de beridna grupperna som kämpade i en hård kamp. Jag hade dock tur att en herrelös häst kom framför mig så den hejdade jag och svingade mig upp i sadeln. Genom en snabb ritt kunde jag hålla undan för fienden. Nu gällde det att hitta de svenske för att ansluta sig och vara redo för strid.

Kapitulationen

Efter slaget vid Poltava retirerade den svenska armén mot söder och blev därmed instängda mellan två flodarmar. Många flydde över floden, jag kunde också flytt men jag trodde kungen skulle ge oss order att fortsätta kampanjen och slå tillbaka.

Karl XII (1682-1718)

I stället kom överstelöjtnant Lewenhaupt och meddelade att svenskarna kapitulert, nu blev det en stor villervalla bland folket, många försökte komma över floden men de flesta drucknade. Vi voro i ryssarnas händer den 1 juli 1709 vid Perevolotjna. Vi fördes bort från floden upp till ryska arméns läger, där skildes officerarna ifrån sitt manskap. Våra hästar och vårt ekipage fördes bort. Sålunda fick vi inte behålla mer än det vi gick och stod i.

Tsarens stora läger

Lägret var stort som en hel stad, med tusentals vagnar och tält utspridda på leriga fält och ängar. Överallt brann eldar, det lagades mat, vårdades vapen och annan utrustning. Det spelades både bräde och kort under högljutt väsen. Det verkade som om ryssarna var väl försedd med sprit vilket resulterade i bråk och stökighet inom de egna leden. I utkanten av lägret hade rys-

Carl Roland vaktar Karl XII på natten och morgon

sarnas fältfrillor sin mottagning. I lägret blev vi vittnen till hur ryssarna behandlade förrädare. Den ryske brigadören Myhlenfeldt spetsades till döds på en påle, därför att han tidigare flytt från ryssarna för att ta värvning hos de svenske. Hans ansökan om värvning avslogs, men han följde med svenskarna och hade då oturen att infångas vid Dneper.

När ammunitionsvagnarna sprängdes

Jag hade lagt mig nära den ryska post som vaktade ammunitionsvagnarna, för det var gott om ficktjuvar bland ryssarna och vi fångar var ett eftersökt byte. Jag låg direkt på marken med ett täcke över mig. Intill mig låg löjtnant Reh binder och vi delade på täcket. Vi vaknade av en kraftig smäll, hela ammunitionslägret hade sprängts i luften, vakten hade varit vårdslös med eld. Det var en fruktansvärd syn som mötte oss, flera ryssar blev dödade omedelbart, en del brann i kläderna och blev svårt brända. Reh binder och jag klarade oss utan skador. Disciplinen och organisationen hos ryssarna var mycket dålig.

...men före bataljen.

Fångarna indelas i grupper

Efter händelsen med den våldsamma explosionen blev vi uppdelade i grupper som skulle fördelas på olika ryska städer där vi skulle hållas som fångar. En del hamnade i Kiev, andra i Smolensk. Själv hamnade jag först i Tjernigov, dit jag fördes tillsammans med ett stort antal regements- och kompaniofficerare. När vi anlände till Tjernigov i mitten på juli 1709 fick vi ligga ute på gatan några nätter innan inkvartering kunde ordnas. Vi var fångar, men som officer kunde vi röra oss fritt. Vi visste att denna fångenskap i Tjernigov var tillfällig, vi skulle visas upp i Moskva. Förflyttningen till Moskva hade flera syften, ett var att förnedra oss svenskar, dels göra ryssarna mer benägna att betala skatt till tsarens stora kostnader för sin krigsföring.

Ryssarnas triumftåg med svenska fångar till Moskva

Under bevakning av ett ryskt regemente började marschen mot Moskva. Vad vi kunde se var ryssarnas utrustning i vapen undermålig. Ryssarna var inte kapabla att hålla oss fångna, det var dåligt med disciplin

plinen även här, precis som i tsarens läger. De lade ifrån sig sina vapen vårdslöst på de vagnar som tillhörde oss, hur lätt kunde vi inte ha tagit dem och gjort ett överfall. Under första nattuppehållet smidde vi våra planer för en flykt. Diskret cirkulerade vi runt och viskande informerade vi alla inom fångtransporten berörda. Vi hade till sist efter en tid planering långt framskridna planer på ett flyktförsök. Tyvärr blev vi förråda av en svensk officer som var rädd om sitt eget skinn och vill köpa sig gunst hos ryssarna. Nu skärpte ryssarna bevakningen. En flyktväg mot östersjökusten skars av genom att ryssarna placerade ett regemente på marsch mellan oss och östersjökusten. Vi krigsfångar fick utstå mycken ilska och hat och smädelse från den ryska befolkningen där vi drog fram mot Moskva. Orsaken var att svenskarnas framfart året innan i dessa trakter bränt och skövlut gårdar och åkrar. Vid andra byar där vi passerade hade den svenska armén farit fram mjukare, här kunde vi göra affärer med bybefolkningen, för dem som ännu hade pengar att köpa för. I slutet av hösten kom vi fram till Moskva, där blev vi gruppvis inlogerade i oboboda hus i stadens utkanter. Det var dragiga hus och som var fulla av råttor och kryp. Vi var så många att vi fick ligga på golven, i några fall fick vi sitta för att få plats. Efter att vi under glåpord visats upp på det största av stadens torg på den av tsarens stora triumfdag med den fångna svenska armén, blev vi flyttade från de usla lokalerna till ett bättre boende. Tillsammans med fem kamrater blev jag inlogerad i ett hus inne i staden, naturligtvis så var vakter avdelade. Det konstiga var att mina kamrater fick gå ut på staden med sina vakter medan jag av någon anledning ej fick gå ut, inte till kyrkan en gång. En söndag gjorde jag en utbrytning, slängde

Tsar Peter (1672-1725)

ut mina vaktkarlar genom ytterdörren så att de hamnade i en snödriva, sprang till lokalen för gudstjänsten, samt följde med de övriga svenskarna hem efter gudstjänstens slut. Det blev ett väldigt liv för mitt tilltag. Men jag hade visat mitt missnöje med särbehandlingen och det var mycket viktigt för mig. Överstelöjtnanten Carl Lewenhaupt var inhyst som fånge inte långt från mig, han hade sökt mig för ett samtal, men då jag inte fick gå ut från mitt rum, var jag tvungen att försöka med en utbrytning igen. Jag passade på när decemberljuset började försvinna och det blev skumt. Jag gick ut i förstugan där vakterna satt och spelade kort, jag hade bara en väst på mig, det såg ut som jag skulle gå till avträdet som var i ena hörnet av förstugan. Istället gick jag ut och sökte rätt på Lewenhaupt. Efter ett par timmar senare när de enligt rutinerna skulle kontrollera att alla var inne, upptäckte mina vakter att jag saknades. Då blev det larm, de sprang ut på gatan och frågade andra vakter som stod på post utanför andra fånglogement, om de sett mig. Efter att de hört sig för hos alla vakter fick de veta att jag passerat förbi på gatan och begivit mig till huset där Lewenhaupt satt fången. Vakten började genast gapa och skrika uti förstugan där Lewenhaupt bodde så att det hördes in kammaren. Han bad sin kammartjänare att ta reda på vad det var för väsendär ute. När han kom in så sade han att det var min vakt som sökte mig. Överstelöjtnanten tyckte att det var bäst att jag gick ner och pratade med honom. Jag tyckte att han kunde få skälla av sig en stund innan jag gick ner. När det var tyst i förstugan gick jag ned för trappan och ut på gården, vakten var på plats samtidigt som två dragoner kom på gatan, han ropade på dem samtidigt som han hoppade på mig, jag fick en kraftig slag över bröstet, jag hade kunnat ge igen men eftersom dragonerna var på väg till vaktens hjälp, sprang jag över gatan, hoppade över ett staket till en trädgård och ställde mig i skydd av ett stort träd så jag kom i skugga för månskenet. När vakten kom i läge för mig fick han en omgång så han kom ur balans, jag ryckte i från honom värjan och kastade i väg den ut i den djupa snön. Så snabbt som möjligt sprang jag hem till mitt logement, dit han så småningom anlände, genomsvettig och ursinnigt svärande. Han rusade mot mig och jag måttade en kraftig spark mot hans armar men han hade sänkt huvudet för att ge mig en språngskalle så sparken tog i hans huvud istället, så ett par tänder lossnade och hamnade på golvet, blodet rann ur näsa och mun. Hans skrik lockade in flera vakt-soldater från omgivande fånglogement.

forts. sidan 8

När de fick se honom blöda och högljutt anklaga mig för överfall sprang ett par av dem till vakthavande officer för att anmäla det inträffande. Nu var jag illa ute. Den rättskipning som tillämpades i Moskva betydde att den som slog en annan blodig miste livet. En annan tillämpning i rättssystemet som jag kände till var att man gav oftast den rätt som först klagade hos myndighetspersonen. Jag hade en plan som skulle prövas. Jag och mina fångbröder skickade iväg två av våra drängar till den närbelägna krogen för att köpa brännvin och mjöd samt skaffa rent driksvatten. Planen gick ut på att fylla vakthavande officer en kapten. Han skulle få brännvin i sitt glas och jag rent driksvatten, efter hand som glaset blev tomta skulle en av våra drängar fylla på glaset. Kaptenen anlände och hälsade honom välkommen och beklagade att han så sällan hade tid att besöka oss. Jag bjöd honom att sitta ned vid bordet och vi tog våra glas. Den skadade vakten försökte hela tiden bryta in i konversationen men jag förekom honom, såg till att glaset fylldes på enligt planen. Då jag insåg att det

Karolinsk officer till häst

skulle bli svårt att hålla vakten tyst, sade jag till kaptenen att jag tyckte hans soldater visade dålig respekt för honom eftersom han hela tiden ville avbryta vår konversation. Kapten höjde då rösten mot soldaten och skrek att han skulle vara tyst. Vi fortsatte att dricka våra glas, jag mitt vatten och kaptenen den starkare sorten, han blev inte helt oberörd. När jag märkte att vakten på nytt ville framföra sitt klagomål sade jag till kaptenen: ”Jag hade inte för

avsikt att klaga på denna vakt, men när ni nu själv märker hur obeskedlig han är i er närvaro, tvingas jag klaga över att han dagligen super sig full och kommer i slagsmål. Nu har han varit ute och slagits och tappat sin värja.” Kaptenen ropade då på sina andra soldater att de skulle hämta rejäla trumpinnar hos trumslagaren och ge den obeskedliga vaktkarlen ett kok stryk. Jag bad då kaptenen att han skulle slippa stryk denna gång. Då sade han: ”Vad är du för en kristen som ber för din fiende? Eftersom du ber mig skall han slippa stryk denna gång”. Det hela avlöpte såsom jag hade planerat till min fördel. Mina kamrater var förundrade över utgången, men vi var fortfarande krigsfångar. Vi skulle snart få en ny förflyttning till andra platser runt om i Ryssland för att det skulle bli lättare att övervaka oss. Jag och ett hundra tals fångar skulle till en liten stad ca femtio nordost om Moskva, stadens namn var Galitj.

I nästa nr av WR, livet i Galitj

Ny bok om Västra Ed

av Bengt O Edberg

Under senare delen av november kom min fjärde bok *Från Den gamla goda tiden - Bildberättelse från Västra Ed socken, Kalmar län, Småland*. Boken omfattar ca 100 gamla bilder som kommer dels från min egen samling men också Hasse Carlssons, Västervik, samlingar samt från en del privatpersoner. Bilderna är från senare delen av 1800-talet och in på 1950-60-talen.

Många av bilderna är taga av dåtidens bygdefotografer, kända är: Arvid Larsson från Olserum, Edsbruk, senare verksam i Gamleby. J.F. Nordling, Nelhammar även verksam i Loftahammar samt Erik Lehmann, Ankarsrum.

En del bilder har jag använt i mina tidigare böcker. Men här finns nu många andra, som berättar om människor och deras liv och öden, boende och verksamhet. Bland annat finns bilder från Edsbruk - dess järnbruk och cellulosafabrik. Vidare från Helgenäs dess hamn och båtar. Flertalet byar och orter i socknen/församlingen finns representerade.

Mina tidigare böcker är:

Edsbruk - Ett samhälles uppgång och fall 1993. Omarbetad andraupplaga 2003.

Lokalredaktören 1998. Omfattar ca 450 bilder från norra Tjust och från mina 40 år som fotograf i området.

Det var dans bort vid vägen 2003. En dokumentation av alla festplatser i Tjust - från Falerum i norr till Blankaholm i söder. Ett 40-tal festplatser finns representerade. I dag återstår endast en handfull.

Boken säljs i Hultgrens Bokhandel, Västervik men kan även beställas direkt från mig, via telefon 0493- 518 67 eller e-post edbolof@swipnet.se Priset är i det senare fallet 150 kr + porto.

Vad gamla papper avslöjar

Valdy Svensson en driven forskare med näsa för gamla handlingar lade följande handling framför redaktörens ögon, ett kontrakt om grusleverans år 1909, jag tycker att våra medlemmar skall få känna atmosfären när AP Månsson blev antagen som grusleverantör till vägstyrelsen för snart 100 år sedan. Läs och njut av det gamla språket. Originalet är förtryckt och har med de i fet stil ifyllda uppgifterna, av leverantören ifyllts.

Undertecknade, egare af grustag vid Wrångfall å hemmanet Wrångfall egor, förklarar mig härmed villige att under tio års tid, räknad från den 1 nästinst. September, tillåta väghållare inom Södra Tjust härads väghållningsdistrikt, att, i mån af tillgång, i berörda grustag afhemta för väglagning erforderlig myckenhet grus och fyllnadsämnen på följande vilkor:

- 1:o) Grus må afhemtas endast i ofvannämnda grustag och, derest det af mig inhägnas, inom det inhägnade området.
- 2:o) För gruset erlägges inom den 1 oktober hvarje år betalning med **tre** öre pr hektoliter, hektoliterantalet beräknadt, ehvad större eller mindre grusmängd afhämtas, efter den myckenhet vägdelningsförrättaren vid graderingen åsatt de vägstycken, till hvilka gruset användes. Erläggas ej betalning inom sålunda bestämd tid, må egaren af grustaget kunna förvägra den försumlige vidare grustagning.
- 3:o) För den i 16 § väglagen ofmörmda händelse, då väglagning bekostas av väg kassan, må jemväl grus hämtas från grustaget, men skall i sådan händelse särskild likvid efter ofvannämnda pris pr hektoliter af hvad som verkligen afhemtats erlägges af vägstyrelsen.
- 4:o)
- 5:o) För ömsesidiga giltigheten af förestående utfästelse erfordras de väghållningsskyldiges och vägstyrelsens godkännande.

Wrångfall den 27 augusti 1909

AP Månsson

Antages/ för Vägstyrelse

Gustav Rosell

Egenhändiga namnteckningarna bevittnas.

A E Johansson Anders Andersson
i Wrångfall

Anm. från redaktionen. Vad kostar 1 hektoliter grus i dag vid avhämtning i grustag?

Svaret blir 12:50 inkl moms.

Valdy Svensson bidrar även med räknekonsten att förvandla 1 enkelt kilo i modern tid till de mått man använt tidigare, lispund, skålpund och ort. Man kan ju undra i vilken måttklass man har satt prislappen?

Kilogram, förvandlade till lispund, skålpund och ort.															
Kg.	l.p.	sk.	ort	Kg.	l.p.	sk.	ort	Kg.	l.p.	sk.	ort	Kg.	l.p.	sk.	ort
1	—	2	35	41	4	16	45	81	9	10	55	121	14	4	65
2	—	4	71	42	4	18	81	82	9	12	91	122	14	7	1
3	—	7	6	43	5	1	16	83	9	15	26	123	14	9	36
4	—	9	41	44	5	3	51	84	9	17	61	124	14	11	71
5	—	11	78	45	5	5	86	85	9	19	96	125	14	14	7
6	—	14	12	46	5	8	22	86	10	2	32	126	14	16	42
7	—	16	47	47	5	10	57	87	10	4	67	127	14	18	77
8	—	18	82	48	5	12	92	88	10	7	2	128	15	1	12
9	1	1	17	49	5	15	27	89	10	9	37	129	15	3	48
10	1	3	53	50	5	17	63	90	10	11	73	130	15	5	83
11	1	5	88	51	5	19	98	91	10	14	8	131	15	8	18
12	1	8	25	52	6	2	33	92	10	16	43	132	15	10	53
13	1	10	58	53	6	4	68	93	10	18	78	133	15	12	89
14	1	12	94	54	6	7	4	94	11	1	14	134	15	15	24
15	1	15	29	55	6	9	39	95	11	3	49	135	15	17	59
16	1	17	64	56	6	11	74	96	11	5	84	136	15	19	94
17	1	19	99	57	6	14	9	97	11	8	19	137	16	2	80
18	2	2	35	58	6	16	45	98	11	10	55	138	16	4	65
19	2	4	70	59	6	18	80	99	11	12	90	139	16	7	—
20	2	7	5	60	7	1	15	100	11	15	25	140	16	9	35
21	2	9	40	61	7	3	50	101	11	17	60	141	16	11	71
22	2	11	75	62	7	5	85	102	11	19	95	142	16	14	6
23	2	14	11	63	7	8	21	103	12	2	31	143	16	16	41
24	2	16	46	64	7	10	56	104	12	4	66	144	16	18	76
25	2	18	81	65	7	12	91	105	12	7	1	145	17	1	12
26	3	1	17	66	7	15	27	106	12	9	37	146	17	3	47
27	3	3	52	67	7	17	62	107	12	11	72	147	17	5	82
28	3	5	87	68	7	19	97	108	12	14	7	148	17	8	17
29	3	8	22	69	8	2	32	109	12	16	42	149	17	10	52
30	3	10	57	70	8	4	67	110	12	18	77	150	17	12	87
31	3	12	92	71	8	7	8	111	13	1	13	151	17	15	22
32	3	15	28	72	8	9	38	112	13	3	48	152	17	17	57
33	3	17	63	73	8	11	73	113	13	5	83	153	17	19	92
34	3	19	98	74	8	14	9	114	13	8	19	154	18	2	29
35	4	2	34	75	8	16	44	115	13	10	54	155	18	4	64
36	4	4	69	76	8	18	79	116	13	12	89	156	18	6	99
37	4	7	4	77	9	1	14	117	13	15	24	157	18	9	34
38	4	9	40	78	9	3	50	118	13	17	60	158	18	11	70
39	4	11	75	79	9	5	85	119	13	19	95	159	18	14	5
40	4	14	10	80	9	8	20	120	14	2	30	160	18	16	40

¼ kg. = 59 ort | ½ kg. = 1 skålp. 18 ort | ¾ kg. = 1 skålp. 77 ort.

Efterlysning

Karin von Platen från Oskarshamn efterlyser, om någon känner igen damerna på fotografierna som troligen är tagna på 1880-talet i Västervik. Ett foto från ateljéer Alexander och tre foton kommer från A Rölanders ateljéer, båda verksamma i Västervik. Är det någon som har ett tips vilka damerna kan vara kontakta: Karin von Platen 0491-159 71.

Fanmålaren

Det var min morfar, som kallades så bakom ryggen, av vitsiga grannar i Göteborg. Det betyder inte, som man kan tro, någon som målar f-n på vägen, utan en konstnär som målade fanor och standar. Fast i grannarnas dubbeltydighet anade man också en viss respekt för Axel Wilhelm Bergqvist. Han målade framför allt fanor och standar till fackföreningar och nykterhetsloger. De metoder han använde vid målningen var unika och utprovade av honom själv. Fördelen var att motivet på fanan, syntes lika klart på båda sidor av duken. Det var han ensam om att kunna göra. Hans alster målades med den tiden symboler, segergudinnor, ymnighetshorn, tidstrogna bilder på bilar, skepp m.m. i starka oftast röda färger. Trots att flera av dem är omkring 100 år gamla, kunde man fortfarande se fanorna i 1:a Majtågen år 2004.

Nu gällde det alltså att släktforska kring denna person och hans anor. Från min mor och moster fick jag en del uppgifter från deras barndom. Han och hans familj bodde i en 2 rumslägenhet, i stadsdelen Landala i Göteborg, där ett av rummen användes som hans atelje. Det övriga rummet och köket beboddes av den övriga familjen, som omfattade som mest 8 barn från 2 äktenskap. Det var 20 år mellan det först födda, till det sista barnet som föddes 1904 och som var min mor. Hon döptes till de ståtliga namnen Edla Albertina Emelia och hade mycket att berätta om sin barndom. Om min morfars anor visste hon däremot inte mycket mer, än att han var född den 9/1 1859 i Hällestads församling Östergötlands län.

Mina tidigare framgångsrika forskningar, kring min fars förfäder i Tjust, hade underlättats av den hjälp jag fått av Holger Kanth m.fl. i Tjusts Släktforskarförening. I Östergötland hade jag inte dessa kontakter, men å andra sidan hade jag numera bättre erfarenhet och var utrustad med ett Genline abonnemang, som gav mig tillgång till kyrkböckerna i Hällestad, från hemmet i Göteborg. Tidigare utflykter till Vadstena och lån av mikrokort från SVAR var inte längre nödvändiga för att släktforska i Östergötland.

Kom snart fram till att min morfars far var skraddarmästaren Per David Bergqvist född 1821. Han var en man med stora latter, vad jag senare förstått. Han var bl.a. var medlem i skarpskytterörelsen som var

populär på den tiden. Han var också sekreterare i Hällestads arbetarförening. Han dog redan 4/5 1870 av en olyckshändelse när han besökte: ”källarmästare Westergrens restoration i Norrköping för att inta en måltid därstädes. Varvid ett större köttstycke fastnade i halsen på David Bergqvist och att han avled av kvävning trots att läkare tillkallats”. Referat från Norrköpings Tidningar 1870. Det visade sig att han levat på stor fot, då underskottet i boupp-teckningen inte var mindre än 387 riksdaler. Det var en summa som motsvarar 1000 ggr mer omräknat till dagens pennigvärde, d.v.s. ca. 387000 kronor. Tala om inflation! Hustrun Johanna hade dött i december 1869 så nu var barnen föräldralösa. Det innebar att 3 minderåriga barn omhändertogs av släktingar och grannar i socknen. Min morfar var 11 år och sattes i målarlära. Vid 15 års ålder 1874 flyttar han till Norrköping för att förkovra sig i yrket. Där efter försvinner han ur kyrkböckerna. Men min mor berättade att morfar gick ut i Europa på gesällvandring. Han arbetade i Danmark, Tyskland och Holland, för att sedan dyka upp i Skövde, av alla platser, omkring 1881.

Vidare fann jag att Per Davids hustru, ovan nämnda Johanna, min morfars mor, var född oäkta den 17/9 1822 av pigan Brita Lena Nilsson. Johannas efternamn var Gustafsdotter och det fanns anledning att tro att fadern var sockenskräddaren Gustaf Jönsson, då Brita Lena tidigare hade ett oäkta barn med nämnde Gustaf. Nu börjar det bli komplicerat att släktforska. Gustaf Jönsson (senare kallad Bergqvist) hette ju även Per Davids far. Kan det vara fråga om incest, att brodern gifter sig med sin syster? Det verkade inte troligt. Gifterna mellan syskon får ju inte förekomma varken nu eller då. Även om faderskapet för Johanna officiellt var oklart, så visste säkert prästen och allmogem vem fadern var!

Per David Bergqvists far var alltså skräddaren Gustaf Jönsson (Bergqvist) var också född oäkta den 24/4 1794. Modern hette Britta Månsdotter. I kyrkboken står det att Britta ”skyller på drängen Jöns Jonsson”

Här mötte jag verkligen svårigheter, att fastställa rätt ana. Från en av mina släktingar hade jag fått en antavla, som han i sin tur hade fått från mormonerna. Den sträckte sig ned till 1600-talet Där var Gustafs föräldrar skräddaren Jöns Larsson och Anna Maria Olofsdotter/Lindberg.

Den stämde inte med vad jag kunde utläsa ur kyrkböckerna. Förhållandet med ovan nämnda Johannas gifte med Per David, och

Axel W Bergqvist är fanmålarans portalfigur i Sverige.

att faderskapet ej var fastställt gjorde inte saken lättare. Det fanns nämligen ytterligare en skräddare Gustaf Jönsson som var född den 11/6 samma år. Det var den personen som mormonerna hade följt upp. Förstår att de hade gjort fel, för det var svårt att läsa Hällestads kyrkböcker från denna tid. Var själv tveksam och sökte därför igenom alla husförhörslängderna sida för sida under den aktuella tiden d.v.s. från födseln 1794 till 1818 då Gustaf gifter sig. Där hittade jag plötsligt en anteckning 1815 på gården Brystorp där de båda Jönsönerna, de fanns på samma sida i husförhörslängderna, med var sin födelsenotering. Då blev jag säker på att jag hade haft rätt från början! Det var Gustaf född en 24/4 1794 som var min anfader!

”Min” Gustaf Jönsson arbetade som lärling bland olika skräddare i Hällestads socken. Men det gjorde även den andre Gustaf Jönsson, vilket inte gjorde det lättare att skilja dem åt. Det är påfallande hur många skräddare det fanns i Hällestad på den tiden. Men det var en folkrik socken med gruvhantering och industri, så det blev nog mycket slitage på kläderna. Under åren 1813-1814 var ”min” Gustaf skräddardräng hos skräddarmästaren på gården Berg. Vid notering i nästa husförhörslängd 1815 kallas han skräddaren Gustaf Bergqvist.

Han startade då förmodligen eget skrädderi med nytt efternamn, som en etapp i karriären. Han gifte sig 1818 med Brita Stina Olofsdotter från V. Nys församling. Hennes föräldrar var inte heller gifta. De var pigan Greta Gustafsdotter och drängen Olof Jönsson. Det var ingen vidare ordning i släkten på den tiden!

Hur söker jag vidare i anorna? Oäkta barn är alltid ett problem, inte bara för den ensamma modern, utan även för släktforskaren mer än 100 år efter födseln, när han vill söka sina förfäder. Har bestämt mig för att inte söka på ogifta fäder. Begränsar mig till de säkra fakta som kan hämtas ur födelseböckerna. D.v.s. jag söker endast på moderns släkt. Fast ibland är man ju till 99% säker på vem fadern är ändå. Gustaf Jönsson (Bergqvists) moder Britta Månsdotters föräldrar var torparen Måns Andersson och Christina Erlandsdotter boende i Östantorp, Hällestad. De fick 4 barn varav ovan nämnda Britta var yngst.

Har fortsatt att forska längre tillbaka i tiden, både på de gifta männen och på kvinnornas anor. Samtliga är födda i Hällestad ända ned till 1600-talets slut. Men det fanns ingen adel eller prästsläkt bland anorna, så uppgifterna tunnar ut vid efterhand och försvinner helt vid mitten av 1600-talet

Nu borde denna historia vara slut! Men nyfiken som jag är, måste jag ju besöka Hällestad. Det gjorde jag sommaren 2004. En trevlig utflykt på E4:an med bl.a. på den vackra vägen, utmed Vättern mellan Jönköping och Ödeshög. Att åka till Hällestad är ingen dagsutflykt från Göteborg. Då gällde det att resan kombineras med ytterligare besök i de trakter, som har anknytning till mors och fars släkt, för att utnyttja restiden. Det var inga problem, jag har anor, bl.a. från min farmor som var född i Norrköping. Mina förfäder, på både mor och fars sida, härstammar från olika delar i hela Östergötland. Från Hällestad i norr till V. Ryd i söder och från Söderköping i öster till Roglösa i väster.

Nåväl, framkommen till Hällestad besökte jag kyrkan och kyrkogården. Som vanligt tog jag kontakt med personalen som arbetar på kyrkogården. Man har ju lärt sig efterhand vem som har kunskaper om gravarna! Fick genast svar, när jag frågade om det fanns någon grav med namnet David Bergqvist — ”Javisst! den finns strax till vänster om ingången” - sade kyrkogårdsvaktmästaren!

forts. sidan 12

Tjust Släktforskarförening
c/o Stadsbiblioteket
Box 342, 593 24 Västervik

Förenings Brev

B

Där låg graven ett 10-tal meter efter kyrkogårdsporten. Brukar fota gravstenar för att ha som minne, så även denna gång. Men det stämde inte med datum och hustruns namn. Det visade sig att graven tillhörde Per Davids son som också hette David och som var bror till min morfar. Dessutom fanns det blommor på graven. Anade att jag träffat på en släkting som bodde kvar i Hällestad. Fick ett telefon nr. till den som skötte graven, av ovannämnda vaktmästare. När jag ringde upp numret, svarade en dam som hette Yvonne Larsson. Hon var inte det minsta släkt med mig eller David. Därremot hade hon umgåtts i Davids familj i sin barndom och hade trevliga minnen från den tiden. Hon var nu över 80 år men avsåg att fortsätta med gravskötseln så länge hon orkade. Ett bra exempel, på de fina människorna man träffar när man släktforskar. Min morfars far Per Davids grav hittade jag inte.

Efter Hällestad åkte vi till Ö. Eneby där det fanns anknytningar till min farmor och hennes föräldrar. På vägen besökt vi även Rejmyre glasbruk. Man måste även kunna kombinera släktforskning med andra aktiviteter. Övernattning skedde på hotell i staden Norrköping. Vid kvällens måltid på lokal därstädes, skar jag köttet i små bitar, för att inte råka ut för samma olycka som min morfars far.

Hemresan till Göteborg skedde via den välkända staden Linköping. Vidare söderut mot Rimforsa genom de mindre kända socknarna Landeryd, Grebo, Värna och Vist med Sturefors, där min farfars fars mor nedannämnda Anna Lisa Söderlund anor fanns. Strax söder om Rimforsa ligger Tjärstads kyrka och kyrkan i Kättilstad där min farfars farfar skogvaktaren Nils Andersson gifte sig 1840 med pigan Anna Lisa Söderlund. På denna "halvö" mellan sjöarna Åsunden och Nimmern ligger kyrkorna tätt. Avståndet mellan ovannämnda

församlingar och till den 3:e, Hägerstads kyrka är inte mer än några kilometer. Det är typiskt för en trakt med stor befolkning, som fick sin utkomst från den goda jorden. Man kan notera samma fenomen, på slätterna i Öster och Västergötland. Det var ganska tätt med församlingar i dessa trakter. Kyrkorna i Oppeby, V. Eneby och Kisa ligger alldeles i närheten. Anar man kanske att tron var extra stark i detta område? Eller var det så, att de hade möjlighet att bygga kyrkan i närheten av gårdarna, för att slippa långa transporter. Med tanke på hur kloka våra förfäder har varit, så lutar jag mig mot det sistnämnda påståendet

Åkte därefter vidare för att äta lunch. Det passade bra i Kisa, där min hustru också köpte ett par skor i affären vid bron. Nästa anhalt var ett besök på den gamla kyrkan i Tidarsrum. Den var en upplevelse i sig, att se den gamla träkyrkan från 1300-talet. Talade där med en kvinnlig präst som guidade oss runt i kyrkan. När jag talar om att man är släktforskare, så blir folk genast intresserade och oerhört hjälpsamma, oavsett var i landet man kommer. I trakterna kring Tidarsrum, V. Eneby och Asby hade min farfars mormor sitt ursprung, så det var välkända trakter från studier i kyrkböckerna. Vi for vidare genom socknarna Flisby, N. Solberga och Askeryd, också kända orter, där jag funnit mina tidiga anor. Det var en helt ny del av Sverige som jag aldrig besökt om jag inte släktforskat. Imponerades av landskapets variationer. Visste inte om att det var så vackert i södra Östergötland. Rena Sörgårdsidyllen!

Färden gick vidare mot Jönköping och Göteborg. Det var bara en 2-dagars utflykt. Men vi hann med att se och göra mycket trevliga och intressanta saker. Har dessutom alltid en svår hemlängtan när jag reser bort, så jag tycker det är skönt att komma hem. Trots det vackra vädret och de sköna omgivningarna på färden. Återkom

sent på kvällen till Göteborg efter en innehållsrik resa genom delar av Götaland.

Under hösten 2004 var jag inne och surfade på "Rötter". Där fanns en person som också forskade om Bergqvistarna i Hällestad. Han heter Anders Forsberg och bor i Söderköping. Jag tog kontakt med honom, och vi utbytte släktuppgifter med varandra per e-mail. Det visade sig sedermera att han var min syssling.

Nu kommer det mest oväntade. I ett av mina e-mail berättade jag om min fars släktingar i Överum och V. Eds församlingar. Det visade sig, att hans fru Inga och hennes kusin hade anknytningar till dessa orter. Det var faktiskt så att de kände min farfars far skogvaktaren och kantorn Carl Emil Andersson (även känd som "Klockegubben" från "Våra Rötter nr.1 2004"). Hennes föräldrar hade umgåtts med Anderssons. Kusinen letade igenom sin gamla fotosamlingar och skickade ett gruppfoto på hela familjen Andersson till mig. Fotot var taget kring sekelskiftet 1800-1900 och är faktiskt det enda fotot jag har av min farfars far och hans familj. Världen är bra liten konstaterade både Anders och jag!

Vad hände med fanmålaren? Jo han dog av cancer 1927, förmodligen orsakad av de kemikalier han arbetat med vid tillverkningen av fanorna. Det sägs att han insåg, att dessa ämnen var orsaken till sjukdomen. Han valde därför att ta med sig kunskapen om färgbaden i graven. Det var 8 år innan jag föddes, så vi träffades aldrig. Hans fru Emma Axelina Andersdotter avled året innan, av någon liknande sjukdom. De efterlämnade 3 friska barn, som efterföljde Guds bud, förökade sig och hjälpte till att uppfylla jorden.

Göteborg den 19/2 2005
Ingemar Ahrnberg